

શંભુ-વિલાસ.

સોમધેશ્વર મહાત્મનું વર્ણન તથા ઉચ્ચત્તનના દેવસ્થાનનું
તથા બાવાસાહેબ ઉર્ફે રતનદાસ ભગતનું તથા મણલાલ
ભજન કિર્તન વગેરે રસકથાથી ભરપૂર શોખી-
બનોને સાડ કવિતારૂપે બનાવ્યું છે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા
કેશવરામ મંછારામ વૈદ્ય.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું
મુાં બોરપાડ.

સર્વ હક કર્તાએ પોતાના સ્વાધીન ગણ્યા છે.
આવૃત્તી ૧લી.

પ્રત ૧૦૦૦.

મુરેલ લાગતળાવ રોડપર આવેલા ધી “રોડર” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપી.

કર્મિત બે બાના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૦૮૦ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ શિલ્પવિજ્ઞાન

વિષય ૬-૧૪

શંભુ-વિભાસ.

શિષ્યેશ્વર મહાત્મનું વર્ણન તથા ઉચ્ચત્તનના દેવસ્થાનનું
તથા બીવાસાહેબ ઉદ્દે રતનદાસ ભગતનું તથા યજ્ઞભાગ
ભજન કિર્તન વગેરે રસકમળી ભરપૂર શોખી-
જનોને સારૂ કવિતારૂપે બનાવ્યું છે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા
કેશવરામ મંછારામ વૈદ્ય.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું
મુાં એરપાડ.

સર્વ હક કર્તાએ પોતાના સ્વાધીન રાખ્યા છે.
આવૃત્તી ૧લી. પ્રત ૧૦૦૦.

સુરત ભાગાતગાવ રોડપર આવેલા ધી “શંકર” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
રતિલાલ દુલ્લભદાસે ખપી.

કર્મિત બે આના.

तत् सत् परमात्मने नमः

श्लोक.

गुरुर ब्रह्मा गुरुर विष्णु, गुरुर देवो महेश्वरः
गुरुर एक परब्रह्म, तस्मै श्री गुरुवे नमः
मुक्तं करोति वाचालं, पंगुलं धयते गिरिमः
यत् कृपातमहं वंदे, परमानंद माधवस्यः

ध्यान श्लोक.

ध्याये नित्यं महेशं, रजाति गिरिनीमं चारुचंद्रा वत्सं
रत्नाकवलपु ज्वलांगं, परशुमृगवरां भीति हस्तं प्रसन्नं
पद्माशिनं समंता, स्तुति ममरगणै व्याघ्र घृत्यं वन्दनं
विश्वाद्यं विश्ववद्य निखील भद्रभय हरं, पञ्चवक्त्रं त्रीनेत्रं

પ્રસ્તાવના.

સર્વ સદગૃહસ્થો અને અન્ય બંધુઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે ઓરપાડ તાલુકાના સરસ ગામની પાસે શ્રી સિધ્ધેશ્વર માહાદેવ છે. અને તેની ચમત્કૃતિ ઘણી અપાર છે, અને એનું દેહેરું ઘણી મુદત મયાં બંધાયું છે અને તેનું વર્ણન ઘણું અપાર છે. પરંતુ તેનું જ્ઞાન કોઈએ બહાર પાડ્યું હોય એવું જણાતું નથી, જેથી મારા મનમાં એવી કિતકંઠા થઈ કે એમનું કવિતારૂપે જ્ઞાન વર્ણવવું. જેથી તેની શોધ કરતાં મને જે જડી આવ્યું તેનું જ્ઞાન જાણવા માટે મેં મારી અલ્પ બુદ્ધિથી બનાવ્યું છે. જેમાં કાંઈ ગુણદોષ હોય તેને માટે મારી માંગું છું. અને વળી તેની સાથે ઓરપાડનાં દેવસ્થાનનું તથા થોડું બીજું પણ વર્ણન બનાવ્યું છે. તેની સાથે ભજન, કીર્તન, છંદ, દોહોરા, ચોપાઇ વગેરે રસકસથી બરપુર મનને આનંદ આપે એવું વર્ણવ્યું છે. આ પુસ્તક બનાવવામાં મેં કોઈની સહાયતા લીધી નથી મારી યથામતીથી બનાવ્યું છે. હું કાંઈ કવી નથી તેમજ મને પિંગળનું જ્ઞાન નથી માટે કાંઈ ભુલચુક હોય તો તેને માટે મારી માંગું છું. અને સુક હોય તે જણાવશો તો તેનો આભારી થઈશ. સિદ્ધનાથનું જ્ઞાન વધારે જાણુતા હોય તે જે જણાવશો તો બીજી આવૃત્તીમાં એનો વધારો કરીશ.

છંદ માલીની.

શિવ પદ અતિ મોટું, મોક્ષ કલ્યાણ દાતા;
 ઋષીસુની જન જવે, ચિત્તથી નિત્ય જાતા.
 કરગરી શીવ માંગું, કષ્ટને કાપી નાંખે;
 શિરપતન વેળા, પાળીને પાસ રાખે.
 અખીલ જવ પતીની, પ્રાર્થના પુણ્યકારી.
 શકળ દુરી તહારી, સર્વદા શ્રેયકારી.
 શિવ ભજન કરું છું, ચિત્તને શાંતિ આપે.
 ચરણ શરણ રાખી, સંહારે સર્વ તાપે.

સિદ્ધનાથ મહાદેવના માહાત્મનું વર્ણન. દાહરો.

શરસ ગામ શોહામણું, ઉરપતનની પાસ
ધામ મોટું છે અતિ ધણું, સિદ્ધનાથ અવિનાશ
એની ઉત્પત્તિ ધણી, ચમત્કૃતિ કેહેવાય
સાંભળતાં સુખસાંતીથી, આનંદ મનને થાય
એક ટેકરી અંદરે, શિધેશ્વરનો વાશ
સંતત ધારા ચાલતી, કામધેનું પ્રકાશ
ગાય તણા ગોવાળીઓ, આવ્યો ધણીની પાસ
સર્વ વૃત્તાંત તેણે કહ્યું, રાખી મન હુલાશ
વૃત્તાંત સાંભળી સર્વે તે, મનમાંહે મલકાય
સજન સૌ બેગા મળી, જોવાને તે જાય
અખંડ ધારા ચાલતી, ગોધેનની નીરધાર
જોઇ ધણી ચમત્કૃતિ, હરખ્યા મન અપાર
બીજું કૌતીક શું થયું, કહું છું તે નિરધાર
સ્વપનું થયું ગૌકણુને, નિકળવાને બહાર
શીવ લીમ શુંદર સોભતું, તેનું નહીં કંઈ નામ
દર્શનથી પ્રશ્ન થયા, બોળા નાથ આ ઠામ
એજ ટેકરી ઉપરે, ગૌકણુ રૂપિનો વાસ
આડી જંઝલમાં વળા, પોતે કર્ષે નિવાસ
તપ આદ્યું પ્રેમથી, સિદ્ધ થયું સૌ કાજ
સ્વયંભુ ઉત્પત્ત થયા, શંકર પોતે આજ
દર્શન દીધું ધ્યાનમાં, પ્રશ્ન થયા મહારાજ

મન કામના પુણ્ય થઇ, સફળ થયું સૌ કાજ
 દ્વાદશ જ્યોતિર લીંગમાં, ત્રંબકેશ્વર નામ
 ઉપલીંગ તેનું સ્થાપીઉં, શિધેશ્વર આ કામ
 કાર્યની સિદ્ધી થઇ, સિદ્ધ થયું સૌ કામ
 તેથી રૂપિ ગૌકણ્યે, રાખ્યું સિદ્ધનાથ નામ
 પ્રતિષ્ઠા ગૌકણ્યે કરી, પોતે રૂડી પેર
 આનંદ આચ્છવ થઇ રહ્યા, સૈને ઘેરે ઘેર.

ચોપાઇ

ફરી પ્રતીષ્ઠા કાઢી સાર, આનંદ આચ્છવનો નહીં પાર
 પ્રતીષ્ઠાનો દિન છે જોહ, માર્ગે શીર્ષ એકાદશી તેહ
 જાત્રા ત્યારથી ચાલુ થઇ, ભક્ત તણે આધારજ અહીં
 આધાર કરવા પોતે સહી, શ્રી રામચંદ્ર તો આવ્યા અહીં
 લંકાનો જે રાવણ રાજ, યુદ્ધ ક્યું સીતાને કાજ
 રામે રાવણ માર્યો સહી, ભ્રમહત્યા પોતાને થઇ
 ભ્રમહત્યા છુટવાને કાજ, યજ્ઞ કર્યો પોતે મહારાજ
 બ્રાહ્મણને બોલાવ્યા સહી, યજ્ઞ કરવા પોતે અહીં
 બ્રાહ્મણ બોલ્યા પોતે સહી, ગંગાસ્નાન કરાવો અહીં
 માયુ બાણ પોતે સહી, ગંગાજળ નીકળ્યું છે અહીં
 સ્નાન ક્યું બ્રાહ્મણે સહી, યજ્ઞમાં બેઠા છે અહીં
 યજ્ઞ કર્યો ત્યાં રૂડી પેર, આનંદ આચ્છવ ઘેરે ઘેર
 બીજું બાણ માયુ જે સહી, ગયું તે ઉરપત્તન મહી
 ઉરપત્તનમાં કીધો વાણ, રામ કુંડનો થયો પ્રકાશ
 ત્રીજું બાણ માયુ જેટલે, ગામ મોટા ગયું તેટલે

બાણ પેહું ધરતીની માંહે, ગંગાજળ નીકળાઉં ત્યાંહે
 તે છે રામેશ્વરની પાશ, મૌકિતકનો ત્યાં થયો નિવાસ
 ચણની પૂર્ણાદુતી થઇ, તેની હત્યા છુટી ગઇ
 શરસ નામે સુંદર ગામ, પામું સિધ્ધેશ્વરનું ધામ
 ધામ ધણું સુંદર છે સહી, નથુ મહેતો આવ્યા અહીં
 નથુ મહેતે કર્યો વિચાર, સરસુબા લાવ્યા નીરધાર
 બાધા આપી તેને સાર, જાહોજલાલી વધે અપાર
 તે પ્રમાણે કામજ બન્યું, દીલે પ્રસન્ન પેશવાનું થયું
 પ્રશન થયા પેશવા સરકાર, જે જે મુલક જીત્યા સાર
 તે તે મુલકની ખંડણી, દેહેડે ખાંધવા આપી ધણી
 દામાજ જે ગાયકવાડ, સુંદર રચના તેની સાર
 ભગત જન પોતે તો સહી, એવો કાઈ દુનીઆમાં નહીં
 એ સૌ સિધ્ધેશ્વરનું કામ, દાસ તમારો કેશવરામ
 કેશવરામે કવીતા કરી, પ્રેમ ચક્ર વાણી ઓચરી
 જુલન્યુકની તો માફજ કરી, એકવાર બોલો શ્રીહરી
 હોહરો

બીજી કૈતીક શું થયું, કહું છું તે નીરધાર
 ગોકણુ રૂપિ હતા, તે નીકળ્યા વનની બહાર
 બહાર આવ્યા પોતે વળી, સહેજ સમાધી માંહે
 બોલ્યા પોતે પ્રેમથી, આનંદ ઉર ન માય
 રેલ આવે છે અતી ધણી, પુરજોશની માંહે
 ચહેર તુટ્યું શોહામણું ભર દરીઆની માંહે
 દરીએ ઊભા માગી ધણી. તેને કાઢ્યું બહાર

તણાઈને તે આવીઈ, સિધ્ધેશ્વર દરબાર
જાણ કરી સરકારમાં, શું કરવું છે કાજ
ધર્મશાળાને બાંધવા, હુકમ કર્યો માહારાજ
કાટ આવ્યો છે અતી ઘણો, લકડ કુકડ સાથ
મેહેર કરી છે અતી ઘણી, બોળા શંભુનાથ.

ચોપાઇ

દામાજી જે ગાયકવાડ, સર કચું દક્ષિણનું રાજ
દામાજીને જાય છે ઘણો, પુનાના સર સુબા તણો
નથુ મહેતા સાથે હતા, બાધા તે લેવડાવી જતા
નદી કીનારે કર્યો મુકામ, હીસાબ આપવા પુના ગામ
હીસાબ આપ્યો હેતે કરી, પંદર હજારની થેલી મળી
નથુ મહેતે વધાયું માન, પંદર હજાર કર્યા ખુર્યાન
માન મળ્યું પોતાને સહી, પ્રતિષ્ઠા તેની વધતી ગઈ
તેથી પ્રસન્ન થયા તો સહી, દેહેરું બંધાવવા આવ્યા અહીં
પ્રથમ ક્રમે બંધાવ્યો સાર, મીઠાં પ્રાણીનો નીરધાર
શીવ દેહેરું બંધાવ્યું સહી, નથુ મહેતા સાથે રહી
સતરશે પંચાણું શાલ, પાયાનો બહુ લાવ્યા તાલ
નવ ગજ તો ઉડે નીરધાર, બાવન ગુજની શીખર સાર
વચમાં પોતે બેઠા સાર, સાળુ વેનકી નીરધાર
દેહેરાંને બંધાવવા કાજ, શિલ્પ શાસ્ત્રી લાવ્યા જાજ
જેપુરને મારવાડજ તણા, શિલ્પ શાસ્ત્રી આવ્યા ઘણાં
નથુ મહેતા સરસજ તણા, નામ રાખ્યું તેમાં નહી મણા
આઠ વર્ષ થયાં જેટલે, પુરણ કામ થયું તેટલે.

અઢારશેને ત્રણની સાલ, કામ પુર્ણ થયું નીરધાર
કેશવરામે કવીતા કરી, અલ્પ બુદ્ધિ વાણી ઓયરી
સિદ્ધેશ્વરનું ધરને ધ્યાન, સૌ જનનું કરશે કલ્યાણ

ભુજંગી છંદ

શિદ્ધનાથનું દેહેરૂં તો ખુબ જાણે
વળી ગોળ ધમધાર તો ત્યાં બિરાજે
લક્ષા શિલ્પની લાદીઓ ત્યાં જડાવી
અંદરને વળી બહાર તો ઓપી આવી
જેની શાંતીથી કાંતી તો શાંત શોભે
જેનાં દર્શને સ્પર્શને મન લોભે
જેની કીર્તી ગાજી છે ત્રિલોક માંહે
બોળા શંભુ બેઠા છે દેહેરાંની માંહે
દીક્ષ દેવળે દેવતા દેવ જેવા
કરે પાર્વતી શાંતથી તેની સેવા
લક્ષા આહમણો આવી પુંજ કરે છે
અભીષેકમાં દુધની ધાર વહે છે
લક્ષાં પુષ્પને બીલ્વી તેને ચડાવે
કરી પુષ્પાંજળી આરતી ખુબ ભાવે
રૂદો છંદ તો બહુ બન્યો ખુબ ખાશો
કેશવરામે તો શાંતીથી ત્યાં પ્રકાશ્યો.

દોહરો.

શિદ્ધનાથમાં શું કયું, દામાજીએ કામ
લકિત તો પોતે કરી, અવિચળ રહેવા નામ

અવિચળ રહેવા કારણે, શું શું કર્યાં છે કાળ
 ગાં બ્રાહ્મણને પાળીને, સત્યથી કયું છે રાજ
 બીજું કામ શું શું કર્યું, બોળા શંભુ કાળ
 વર્ષાશન બાંધ્યા ઘણું, પોતે તો મહારાજ
 વિદ્ય વિધના વૈભવ કર્યા, પોતે રૂડી પેર
 ધારા તો એવાં કર્યા થઇ રહી લીલા લહેર
 તે ધારાને કારણે, સાતસે સારપવ
 તેમાંથી વર્ષ એકનો, સર્વે થાય નિભાવ
 તે ધારાને કારણે, શી શી કરી છે પેર
 આનંદનો આનંદ થયો, થઇ રહી લીલા લહેર
 બાવાને દરરોજ તો, શી શી કરવી પેર
 પખાલ પુજા આરતી, કરવી આનંદ બેર
 અખંડ દીવો બાળવો, ત્રીકાળ પુજા સાર
 એ સમ્રાજાં તો કાર્યનો, બાવાને અધીકાર
 ત્યાર પછી એક શુકલને, શું શું કરવું કામ
 અભિષેક દરરોજ તો, કરવો તે અભીરામ
 દર સોમવારે ત્યાં વળી, શું શું રચના થાય
 પાંચ બ્રાહ્મણુ ઓરપાડયી, પુજા કરવા જાય
 પુજા થાળ કર્યા પછી, તેને તો શું કામ
 શોભા પ્રદોશની આરતી, મહા પુજા આ કામ
 ચોખાના શીવ લીંગનું, સ્થાપન ત્યાં તો થાય
 બલા બલા રંગો પુરી, આનંદ આનંદ થાય
 પુષ્પાંજળીને આરતી, કપુરની ત્યાં ધાય

દર સોમવારે મુખ ચડે, દર્શન સૌ જાય
 વસ્ત્ર અલંકાર શોભે ધણા, આમુશણ બહુ શાર
 માથે મુગટ આરોપીઓ, શોભાનો નહીં પાર
 છત્ર ચડે મહાદેવને, ચરમર દોળે વાજ
 વાડી બહુ પુલની ભરી, શોભા વર્ણી ન જાય
 ચોખડીઆ વાજે ખણાં, ઘંટ અને ધડીઆળ
 સુંદર રચના શોભતી, જોવાનો બહુ તાલ
 શરસના સૌ લોકે તો, દર્શન કરવા કાળ
 વર્ષાશનમાં છે ધણા, શરસના રૂપિરાજ
 કેશવરામ ઓરપાડનો, શિદ્ધનાથનો દાસ
 ભકિત કરવા કારણે, પોતે કયો નિવાસ.

ભુજંગી હંદ

વળી મોટા શીવરાત્રીનો દીન જે છે
 મહાવદી ચૈદેશ તો આવી રહે છે
 વળી ધ્યાન સિદ્ધનાથનું તો ધરીને
 પુંજ આરતી શાંતીથી તો કરીને
 મધ્ય રાત્રીનો તો સમય જ્યારે થાયે
 ભક્તી પુષ્પાંજલી પ્રીતથી ત્યાંજ થાયે
 જટા પદ અને ઘંટના નાદ થાયે
 ભવેઆ ધણા તે દીને ત્યાંજ આવે
 કરે મુજરો તો વળી પૂજા લાવે
 બીજે દીન સવારમાં શું કરે છે
 કરી પારણાં પોતે નૈવેદ્ય લે છે

પછી ત્યાંથી પોતે વળી જાય જ્યારે
 થાય ભુંગળો ઘંટના શબ્દ ભારે
 ત્યાંથી વિચરી પોતે તો શું કરે છે
 ભવેઓ કરી પેટ પોતે ભરે છે
 જુવે સ્થાન સિદ્ધનાથનું છેજ કેવું
 દળે બ્રાંતીને શાંતી આપે છે એવું
 બલો છંદ તો ત્યાં રચ્યો છેજ કેવો
 કેશવરામને જે મતી સુણ તેવો

ચોપાઈ

આવણુ માસનો કહું વિસ્તાર, શોભા તેની અપરંપાર
 ભગ્ત જનો સૌ આવે સાર, તાલુકાના તો નીરધાર
 બ્રાહ્મણો આવે છે સહી, મહીનો પોતે રહેવા અહીં
 મહીનો રહી ત્યાં પુજા કરે, વેદ વાણી પોતે ઓચરે
 દર સોમવારે શું શું થાય, કાવડ ભરીને લાવે યાંય
 ભગ્તજનો કાળી છે ધણા, નિર લાવે છે તાપી તણા
 જર વરસાદે લાવે સહી, ધુજતા ધુજતા આવે અહીં
 કાવડ ચડાવે રૂડી પેર, સિદ્ધનાથની કરવા મેહેર
 મેહેર કરે પોતે મહારાજ, સૌ ધંધામાં રાખે લાજ
 પુણ્ય તણો મહીનો છે સહી, બ્રાહ્મણ જમાડવા આવે અહીં
 શીયાં પાણી લાવે સહી, માથે મુકીયો પોતે અહીં
 હેતે કરી જમાડે સાર, એ સૌ શંકરને દરબાર
 જનન મંડળી આવે ધણી, શેવા કરવા શંકર તણી
 શંકરનો મોટો મહીમાય, તે મુખેથી કહ્યો ન જાય

કુળ દીપક કલુખી છે જેહ, માધવ ભીખા નામ છે તેહે
 તે છે ભટ ગામના તો ખરા, ધાર્યા કામ તેના તો કર્યા
 તેથી તેણે રાખ્યો ટેક, કરવો ભંડારો દર વર્શે એક
 શ્રાવણ વદ છઠ તો ખરી, તીથી એક નક્કી તો કરી
 જમીન કાઢી તેણે સડી, ભંડારો કરવાને અહીં
 તે પ્રમાણે આલ્યું જાય, એ સૌ શંકરનો મહીમાય
 મહીમાનો તો પારજ નહી, ઢોલ નગારા વાગે અહીં
 વીરુલ કંપની આવે સહી, હેત કરીને પોતે અહીં
 રમત ગમત કરવાને કાજ, જે જોઇએ તે લાવે સાજ
 કામ કરે સૌ આનંદ ભેર, ભક્ત કરીને જાયજ ઘેર
 સુખશાંતી મંડળ તો સહી, ભજન કરવા આવે અહીં
 ખાલણુ જમાડે રૂડી પેર, સુખશાંતીથી જાયજ ઘેર
 એ સૌ સિદ્ધેશ્વરનું કામ, એવું કહે છે દેશવરામ.

ભુજંગી છંદ

ભુઓ સ્થાન સિદ્ધનાથનું શોભે કેવું.
 પુરણુ પ્રેમથી તે વળી જોવા જેવું,
 રંગ મંડપે રચના છે ત્યાં કહેવી.
 ગણેશ ગૌરીને નંદી તો જોવા જેવી,
 ટાંચ્યા ઘંટ બે ત્યાં વળી તેજ કહેવા.
 જાણે ચંદ્રને સુર્યના તેજ જોવા,
 ઉત્તર દક્ષિણ દેહેરાં તો બે બન્યા છે.
 હનુમંતને શીવલીંગની સ્થાપના છે,
 બની ધર્મશાળા અને કાટ કહેવા.

તેને જોઈને શાંતી આપે છે એહવા,
 બન્યા બંગલાને બની છે અગાસી.
 તેને જોઈને ચીતની શાંતી ખાશી,
 ભલો કુંડ ત્યાં આપતો છેજ કહેવો.
 જાણે નિર્મળા નિરનાં તીર જેવો,
 આવારા ધણા આપતા જેવા જેવા.
 તેને જોઈને મન ખુશી થાય તેવા,
 તેમાં સ્નાન કર્યા થકી પાપ જાએ.
 વળી દેહની સુધ્ધી તો ત્યાંજ થાએ,
 તમે સુધ્ધીથી દાનને ધ્યાન ધરસો,
 તેના દર્શને આત્મ આધાર કરશો.
 જેની ઉતરે ખાણુ ગંગાનો કુવો
 તેનાં સ્નાનથી સર્વે પ્રાયશ્ચિત ખુવો.
 દેહેરૂ તપનાથનું છે વળી કુંડ પાશે,
 તેના દર્શને પાપની મુક્તિ થાશે.
 ભલો ભંદ તો ત્યાં બન્યો ખુબ ખાશે
 કેશવરામે તો શાંતીથી ત્યાં પ્રકાસ્યો.

આપાર્થ

જાત્રા તણો કહું છું વિસ્તાર, શોખા તેની અપરંપાર
 ભાવીક જન આવે છે ધણા, દર્શને સિધ્ધેશ્વર તણા
 મેળો મોટો ત્યાંજ ભરાય, આનંદ આનંદ સૌને થાય
 આધાને આખડીઓ ધણી, રાખે છે સિધ્ધેશ્વર તણી
 સિધ્ધ કરે છે સૌના કામ, અવિચળ રહેવા પોતે નામ.

દુધ દેગડા આવે છે ઘણા, જળાધારી તો ભરવા તણા
 ભગત મંડળી આવે છે ઘણી, શેવા કરવા સિંધનાથ તણી
 ભલી ભલી દુકાનો થાય, પેંડા ખરરી ત્યાં વેચાય
 ખીજ દુકાનો છે ઘણી, જીજીઆને વળી સેવજ તણી
 હોટલનો તો ખહુ છે ઠાઠ, ખીડી પાનનો ખહુ છે ઘાટ
 ખીજ દુકાનો છે ઘણી, કંસારા કંદોધજ તણી
 ગાંધી ડોશીના ખહુ હાટ, ખહુ ઉત્તમ છે તેના ઠાઠ
 જં જોઈએ તે ત્યાં વેચાય, જોવાની ઘણી ગમત થાય
 તમાસા ખહુ લાવે સાર, પોતે તો કરવા નીરધાર
 ભજન કીરતન ત્યાં ખહુ થાય, ગરબાની ધુન ચાલી જાય
 પુજા આરતી રૂડી પેર, થઈ રહી ત્યાં લીલા લેહેર
દોહરો

રાત સમે ત્યાં તો વળી, શું શું રચના થાય
 દીવાની દીકમાંજ તો, ઘીની ત્યાંજ ભરાય
 ઝળહળ જ્યોત ઝળકી રહે, અંદરને વળી બહાર
 આરતીના સમય સમે, શોભાનો નહી પાર
 ચોઘડીઆ વાગે ઘણા, ઘંટ નાદ અપાર
 શંખનાદ થાએ ઘણા, ભેરી શરણાઈ શાર
 ત્યાર પછી ત્યાં તો વળી, શું શું રચના થાય
 કમળ ભરાયે પાનના, શોભા વરણી ન જાય
 ગાંધર્વ જન આવે ઘણા, ગાયન કરવા કાજ
 પોતે શનમુખ ખેસીને, નૃત્ય કરે દો સાજ
 ત્યાર પછી ત્યાં તો વળી, માહા પુજા ખહુ થાય

પ્રુપાંજલીને આરતી, વણું ન કહું ન જાય
 પોશાક પહેરાવી સવને, શોભે રૂડી પેર
 આનંદે ઓચ્છવ થયો, થઈ રહી લીલા લહેર
 ત્યાર પછી ત્યાં તો વળી, શું શું રચના થાય
 ઘી મા નકશી કાતરી, ઘી ના કમળ બરાય
 કમળ વિશે તેમાં વળી, પુવારા બહુ સાર
 પુવારાના નીરની, યોગમ ચાલે ધાર
 રચના તો કેવી રચી, સિધ્ધેશ્વરમાં આજ
 તેની રચના જોઈને, હરખ્યો સહુ સમાજ
 વૃત્તાંત બીજુ છે બહુ, ટુંકમાં કહું સૌ સાર
 કેશવરામની ભુધ્ધીથી, કહેતાં ન આવે પાર
 ભુલચુકની ક્ષમા કરી, ધરજો નિર્મળ ધ્યાન
 ભક્તિ કરજો સર્વદા, જોળા નાથ જગવાન
 હાહરો.

એક સમે તો શું થયું, સિધ્ધેશ્વરની માંહે.
 પીઠારા આવ્યા બધા, દેહરું હુંડવા ત્યાં.
 શિવલીંગ સુંદર શોભતું, સુંદર રચના સાર,
 મુખજી એમાં છે બહુ શોભાનો નહીં પાર.
 પીઠારે ત્યાં શું કયું, પીઠી ઉપર જાય,
 ગણેશજી મારી કરી, માયાં કુહાડાં ધાય.
 તેથી છેડ પડ્યા બધા, ઉઝા તે બહુ જાય,
 માહાદેવ પોતે કાપીઆ, કાપ કરીને ત્યાં.
 ભીંગારા નીકળ્યા બધા, શિવલીંગની માંહે.

શીવશ્રીંગમાંથી નીસર્યા, રીસ ધરીને ત્યાં.
 રીસ કરી પોતે ધણી, કરડયા તેણીવાર,
 પીઠારા નાઠયા ધણા. જરા ન લાગી વાર.
 કરડયા તે તો ક્રોધથી, અંધા થયા અપાર,
 બોલી નીકળ્યું અતી ધણું, જરા ન લાગી વાર.
 નાક લીટી કાઢી ધણી, ધુળ ચાટી તે વાર,
 પોતે તો ત્યાં સમી ગયા, જરા ન લાગી વાર.
 ભીંમારા ઉઠે ધણા. દેહેરાંની ચોપાસ,
 પીઠારા નાઠા સહી, પોતે પામી ત્રાસ

ભાષન.

શીવ રટરે મન શીવ રટરે, છોડી દે કપટ મન શીવ રટરે.
 કાશીજીમેં કેશર બોયા, અંદન પરાગ,
 હરીકા પેઠી વિજયા બોધ, ધંતુરો દરબાર. મન०
 કાષ્ઠ માંજે અન્ન ધન, કાષ્ઠ માંજે પુત્ર,
 કાષ્ઠ માંજે નિર્મળ કાયા, કાષ્ઠ માંજે રૂપ. મન०
 દેવત માંજે અન્ન ધન, રાજા માંજે પુત્ર,
 જોગી માંજે નિર્મળ કાયા, જોગી માંજે રૂપ. મન०
 કાષ્ઠ ચાલે ડંડાડોળી, કાષ્ઠ સુખપાલ,
 કાષ્ઠ ચાલે પાંડિપ્યાંહલ, શંકરકે દરબાર. મન०
 દેવત ચાલે ડંડાડોળી, રાજા સુખપાલ,
 જોગી ચાલે પાંડિપ્યાંહલ શંકરકે દરબાર. મન०
 ચાંબો લાવે મણેશજીને, ધોવે ભૈરવનાથ,
 ચલમ પીલાવે પાવતીજી પીઓ બોળાનાથ. મન०

લકડી લાવે ગણેશજીને, કાડે ભૈરવનાથ,
 ધુણી ધીકાવે પાર્વતીજી, તાપો શંભુનાથ. મન૦
 આટો લાવે ગણેશજીને. બનાવે ભૈરવનાથ,
 થાળ પીરસે પાર્વતીજી જમો ભોળનાથ. મન૦
 આસન લાવે ગણેશજી, બીછાવે ભૈરવનાથ,
 સેવા કરે છે પાર્વતીજી, પોટો ભોળાનાથ. મન૦
 કહે કેશવરામ કરજોડીને, ભોળા શંભુનાથ,
 મોક્ષ પદ મળવાને સાર, રડું છું દિનરાત. મન.

ભજન—નાથ કેસે ગજકો બંધ છોડાયો એ રાહ.

પ્રેમે પુષ્પ વધાવું, ભોળા શંભુ પ્રેમે પુષ્પ વધાવું.
 અર્ધાંગે ઉમીયાજી સોહે, નીત નીત દર્શન પાઉ—ભોળા૦
 જટા જુટમેં ગંગા બિરાજે, કંઠે સર્પ સોહાવું—ભોળા૦
 ગલે ફંદકી માળા બિરાજે, અંગે ભસ્મ લગાવું—ભોળા૦
 કેશર અંદન પુષ્પની માળા, હેતે ઉર પેહેરાવું—ભોળા૦
 આંક ધંતુરો બોત હે પ્યારો, હેતે બીલ્લિ ચઢાવું—ભોળા૦
 પુંજ આરતી નૈવેદ સાથે, ગંગા પાન કરાવું—ભોળા૦
 સ્નાન કરીને ધ્યાન ધરીને, તેરી સમાધી લગાવું—ભોળા૦
 કેસવ કીર્તન બોત કરત હે, અરણે ચીત લગાવું—ભોળા૦

કેશવકૃત યજ્ઞનું વર્ણન.

કુલકાં ૭૬.

યજ્ઞના આરંભના, આરંભનાં સૌ કામમાં,
 બંધુ-લક્ષ્મી શંકરે તો, ધણી કરી છે નામના.

ઝોરપાડના દરબારમાં, વેહેરાઈના સૌ સ્થાનમાં,
 યજ્ઞની રચના બનાવી, ધરણી ધરના ધ્યાનમાં.
 બહુ મંદીર સુંદર ઝોપતું, તે શોભતું શાશુગારમાં,
 સુવર્ણની મુર્તિ બનાવી, પધરાવી મંદીરમાં.
 શંકર અને પાર્વતી સૌ, નંદી બંગી સાથમાં,
 પંચ વકતે પુંજ કરાવી, આનંદ પામ્યો આત્મા.
 આચાર્ય ગંગાશંકરે તો સ્નેહ વૃદ્ધિ સાથમાં,
 સહસ્ર તો ખીલિય ચઢાવી, શીવ સ્તોત્રના પાઠમાં.

ઝોપાધ.

ઝોગણીસેં તેરની સાલ, જેપ્ઠ વદ ત્રીજને શુક્રવાર,
 પદ્મકુંડ બનાવ્યો સાર, તે તો ઉરપત્તન મોઝાર.
 પદ્મકુંડ બનાવ્યો સાર, એ સૌ વેદ તણે આધાર,
 ઉત્તરમાં તો આવ્યો સહી, શોભાનો તો પારજ નહીં.
 તે આધારે સર્વે સ્થાન, દેવ તણાં ધરવાને ધ્યાન,
 ઇશાન ખુણે ગીરીજનંદ, વાવ્યે રૂપનું સ્થાપન.
 તેદની પાસે મહનું સ્થાન, અગ્નિ વાસ્તુ દેવ નીદાન,
 ધ્યાન ન્યાસ કરવાને કાજ, સૌ બ્રાહ્મણ બેઠા મહારાજ.
 સર્વ દેવતા આવી કરી, સ્વસ્થાને બેઠા શ્રી હરી,
 કેશવે યજ્ઞ કરવાને કાજ, રજા લીધી સૌની આજ.
 વેહેરાઈ માતાનું જે સ્થાન, પધાર્યા પોતે ભગવાન,
 યજ્ઞ પ્રારંભ થયો જેટલે, સૌ બ્રાહ્મણ બેઠા તેટલે.
 વરણ કરાવ્યું સૌનું સાર, બેઠા પંગત હારોહાર,
 પ્રથમ આચાર્યની પુંજાય, વેદ ધુની બ્રાહ્મણની થાય.

ચારે વેદના બ્રાહ્મણ સહી, દેશેદેશથી આવ્યા અહીં
 ડભોઇ તણા શાસ્ત્રી આ હામ, સુકીત કરવા આવ્યા કામ.
 વેદ વેદાંતે અનુસર્યું, યજ્ઞ સભામાં લાપણુ કયું,
 એ લાઈ ત્યાં શાંતજ થયા, આનંદે સર્વે ઘેર ગયા.
 કરનાળીના બ્રાહ્મણ જેહ, ધન પાડી કેહેવાયે તેહ,
 પદ જટાને ધન ખડુ કરે, વેદાંતે વાણી ઓચરે
 બ્રહ્મા નર હરી શંકર સાર, એ છે ઓરપાડના રહેનાર
 ઉપબ્રહ્મા સુરતના સહી, વિદ્વતાનો પારજ નહીં
 નધુ વેદી બ્રાહ્મણ જે જન, ભર્યમાં તેનું ભોવન
 શુકલ તિર્થના ઓઝા સાર, સ્યામ વેદી છે નીરધાર
 યજ્ઞ વેદી ઓરપાડજ તણા, દક્ષણીને ગુજરાતી ધણા
 શાસ્ત્રીએ ઓરપાડજ તણા, ડાહ્યાલાઇમાં નહીં કંઈ મણા
 શુકલ નારાયણ નીરધાર, શાસ્ત્રીને વેદાંતી સાર
 બાળયોગી આવ્યા જેટલે, સર્વ સભા હરખી તેટલે
 સર્વ સમા આવ્યા તો સહી, મુંબઈથી તો પોતે અહીં
 સભા દીપક તે સૌ જન, સર્વ સભાનું હરખ્યું મન
 મામા મારા કેશવલાલ, હાર કલગીનો લાવ્યા તાલ
 ઇશ્વર ઉત્તમ બંને જણા, ઠાકોરમાં તો નહીં કંઈ મણા
 મોતીગમ તો મહારો મણી, યજ્ઞ શોભા આપે ધણી
 સ્વજાતી માહારાતો ધણા, યજ્ઞ શોભામાં નહીં મણા
 યજ્ઞ કર્યો ખડુ રૂડી પેર, આનંદ ઓચ્છવ સૌને ઘેર
 કેશવ પર ખડુ કરણા કરી, પુરણબ્રમ નીરખ્યા શ્રીહરી

જુજંગી છંદ

બલો કુંડ તો યજ્ઞનો ખુબ ખાશો.
 વળી યજ્ઞનો અગ્નિ ત્યાં તો પ્રકાસ્યો.
 દીશે કુંડનો દેવતા દેવ જેવો.
 દીસે યજ્ઞ તો સૂર્યની કાંતી જેવો.
 બલા ખાલણો યજ્ઞ આહુતી આપે,
 પઠી વેદના મંત્રની પૂર્ણ છાપે.
 નમસ્તે નમસ્તે નમહસ્તેજ જેવો,
 દિસે યજ્ઞ તો સૂર્યની કાંતી જેવો.
 ઓમકાર શબ્દના ઘોશ ચાલે,
 પ્રભુ પ્રેમથી યજ્ઞમાં પુર્ણ માલાલે.
 નીરાકાર શાકાર તે થાય તેવો,
 દિશે યજ્ઞ તો સૂર્યની કાંતી જેવો.
 તીલાંદ્રિતની અંજલી ખુબ આપે,
 સ્વાહાકારથી સર્વ આહુતી આપે.
 તેથી સર્વથા કુંડ તો જેવા જેવો,
 દિશે યજ્ઞ તો સૂર્યની કાંતી જેવો.
 માહારૂનો યજ્ઞ શોભે છે કેવો,
 તેના દર્શને તો મળે મુક્તિ મેવો.
 કેશવરામનો કુંડ તો રૂદ્ર જેવો,
 દિશે યજ્ઞ તો સૂર્યની કાંતી જેવો.

આવા સાહેબ ઉર્ફે રતનદાસ ભગ્ત.

દોહોરો.

ભગ્ત એક પોતે હતો, રતનદાસ છે નામ,
 ઉરપત્તનમાં અવતર્યો, કરવા ઉત્તમ કામ.

સોળ વર્ષની ઉમરે, તેને તો નીરધાર,
 શંકરની કૃપા થકી, જ્ઞાન ઉપન્યુ સાર.
 જ્ઞાન ઉપન્યુ તેહને, મીઠ્યા સૌ સંસાર,
 રંગ લાગ્યો તેહને, પ્રભુ સાથે એકાતર.
 સંસારે સરજી અને, શું શું કરવું કામ,
 ભક્તિ કરવા પ્રભુની, નહીં બેસે કંઈ દામ.
 દઢ નીશ્ચય પોતે કર્યો, મુક્તિ મળવા કાજ.
 તીલક છાપ પોતે કરી, બનીજો તે ભગ્તરાજ,
 ભગ્તે ભક્તિ દઢ કરી, સિધ્ધેશ્વરની સાથ
 તે જોવાને કારણે, શું કરે બોળોનાથ,
 ભગ્તે તો શું આદ્યુ, શું નિત્ય કરવું કામ,
 મધ્ય રાત્રે ઉઠી કરી, લેતાં પ્રભુનું નામ.
 નામ બેતાં સંચરે, કાવડ ભરવા કાજ,
 તાપી નદીની પાસ છે, કુરુક્ષેત્ર મહારાજ.
 ત્યાંથી જળ લાવે ભરી, સિધ્ધેશ્વરને કાજ,
 સુધ્ધ ઉદયની સાથ તે, ચઢાવે ભગ્તરાજ.
 ધ્રુવ ભક્તિ જોવા વળી, બોળોનાથ ભગવાન,
 રસ્તામાં પોતે વળી, શું શું કરે તોજ્ઞાન.
 અજગર અને સર્પને, પોતે મોકલે સાર,
 રસ્તો રોકીને રહે, ભગ્તનો જોવા પાર.
 ભગ્તે તેને શું કહ્યું, જાંભળજો સૌ કાન,
 રસ્તો આપો મુજને, નથી કંઈ તમને બાન.
 મારા વહાલાં તુજને, કહું છું તે નીરધાર,

ભય નથી મરવા તણો, ડરતો નથી લગાર.
 ત્યાંથી તે નાશી ગયા, શંકરને દરબાર,
 આવી પોતે ત્યાં કહ્યું, ડરતો નથી લગાર,
 પોતે ત્યાંથી ચાલીઆ, હેત ધરીને મન,
 કાવડ ચડાવી પ્રેમથી, પ્રસન થયું બહુ મન.
 એ રીતે દરરોજ તો, ભગ્ત કરે છે કામ,
 કાર્ય સીદ્ધા તેની થઈ, મનમાં રાખી હામ.
 નીચમ પોતાનો પાળવા, બણીએ રાખી લાજ,
 લાજ રાખી ભગતની, દર્શન દીધાં આજ.
 દર્શનથી પ્રસન થયા, પોતે તો ભગતરાજ,
 ભગ્તે ભોળાનાથને, નિરખ્યા જોણીવાર.
 મુકતી આપો મુજને, હિતારો ભવ પાર,
 રમરણુ તમારા નામનું, કરતાં તેની સાથ.
 ટેક માલારી પાળજે, પોતે ભોળા નાથ,
 ભોળા નાથે શું કહ્યું, પોતે તેણી વાર.
 મનવાંછીત ફળ મળશે, જરા ન લાગે વાર,
 રમરણુ કરી શંભારજે, ધરજે માઈં ધ્યાન.
 પુણું કામ તાઈં થશે, થયા તે અંતર ધ્યાન,

ચોપાઈ

ભગતની ધ્રુવતા જોવા કાળ, પોતે શું કયું મહારાજ
 તેહ તણો કહું છું વિસ્તાર, સાંભળજે સહુ નરને નાર
 વાધ વરને ચિત્તા સહી, રસ્તો રોકી બેઠા તહીં
 તેને સીખામણુ દીધી સાર, ખંશેડતાં નહીં લોગી વાર

પોતે કાવડ બરીને જાય, બીજું કોતીક ત્યાં શું થાય
 રતનદાસ ભગત તો સહી, અંધારામાં આવે અહીં
 તેથી તાળું મારે સાર, દરવાજે નક્કી નીરધાર
 તે પ્રમાણે ક્યું જેટલે, દ્વાર બંધ થયાં તેટલે
 નિયમ પ્રમાણે આખ્યા સહી, બારણું ઠોકી ઉભા તહીં
 બુમો પાડી અપરંપાર, બાવો જાગ્યો નહીં ભગાર
 માકીને બેઠા છે સહી, ભજન કરવા લાગ્યા તહીં
 ભજનમાં લાગ્યો છે તાર, પ્રસન થતાં નહીં લાગી વાર
 માહાદેવ પ્રસન થયા જેટલે, તાળાં તો તુટયા તેટલે
 બંધ દરવાજા ફુટા સાર, બારણું ખોલ્યાં ત્યાં નીરધાર
 ભજનજન માહાદેવમાં ગયા, કાવડ ચડાવી પ્રશન થયા
 એમ કરતાં એક વર્ષજ ગયું માહાદેવનું મન પ્રશન થયું
 દર્શન આપું પોતે સાર, બોળા શંભુએ નીરધાર
 માંમ માંમ તું પોતે સહી, જે જોધ્યે તે આપું સહી
 પોતે સદગતી મળવા કાજ, નમન ક્યું પોતે મહારાજ
 બીજું માંગુ છું તે જેહ. સ્મરણ તમારું કરવા તેહ
 સ્મરણ તમારું કરતાં સાર' મન ધાપું થાય તે વાર
 તથાસ્તુ કહી પોતે સહી, અંતરધ્યાન થયાં તો અહીં

ચોપાઈ

સ્તનદાસ કમલતી ગાય, સૌ દેરમાં ચરવા જાય
 ચરતાં ચરતાં આવી જાય, ચરવાને જંગલતી માંહે
 જંગલમાં તો ખેતર થયું, પોતાનાને બીજા તણાં
 બીજાના ખેતરમાં જઈ કરી, તુલ તણી ખરાબી કરી

ગાયને પકડી લાવ્યા સાર, તેની અરજ થઈ દરબાર
 સરકારે બોલાવ્યા સહી, ભગતને તો લાવ્યાં અહીં.
 આવ્યા ભગત પોતે જોડલે, ગાયને દીસી તેડલે,
 ગાય તમારી સુની કરે, લોકનું નુકસાનજ કરે.
 તે સાંભળી પોતે સહી, ગાયને ઠગકો દીધો તહીં,
 ભગત બોલ્યા પોતે સહી, ધુળ કેમ ખાધી તેં નહીં.
 ભગતે વચન કહ્યું જે સહી, ધુળ ખાવાને મંડી ગઈ,
 ત્યાં બેઠા પેશવા સરકાર, આશ્ચર્ય દીધું તેણીવાર.
 ભગત તમે આ તે શું કરો, ધુળ ખાતી તેને બંધ કરો,
 ભગત બોલ્યા છે નીરધાર, ધુળ બંધ કરો આવાર.
 એટલે ગાયે શું ત્યાં કયું, ધુળ ખાવાનું બંધજ કયું.
 સરકારે જોયું જોડલે, આશ્ચર્ય પામ્યાં તેડલે.
 ભગત તેની જોવા કાજ, શું કરે પોતે મહારાજ,
 પેશવાના અધીકારી જેહ, બે માટલી મંગાવી છે.
 એકમાં તો મરડીઆ ભરી, બીજી માટલી ધુળની કરી,
 મોઢાં તેનાં બંધજ ક્યાં કહો ભગત આમાં શું ભર્યાં.
 ભગતે ધ્યુનું શંકરનું ધ્યાન, પ્રશ્ન થયા બોળા ભગવાન,
 ભગત બોલ્યા હેતે કરી, એક માટલી ધુળે ભરી.
 બીજીમાં મરડી આસાર, તે કહું હું નકડી નીરધાર,
 મોઢાં છોડ્યાં જેણી ધડી, વાત ભગતની ખરી પડી.
 ભગતે કહ્યું છે નીરધાર, મોઢાં બંધ કરો આવાર,
 મોઢાં બંધ ક્યાં જોડલે, ભગતે ધ્યાન ધ્યુનું તેડલે.
 સિદ્ધનાથ આવ્યા પોતે સહી, ભગતનું કામ કરવા અહીં,

લગત પોતે ઉભા સહી, હેત થકી તો વાણી કહી.
 છોડો મોઢા હેતે દરી, માટલી શાકરે ભરી,
 પ્રસાદ વહેંચ્યો આણે ધામ, જોવા મળ્યું છે સંવળું ગામ.
 પ્રસાદ વહેંચ્યો મુઠો ભરી, તોપણ તે ખુટ્યો નહીં જરી,
 લગત લજન કરવાને કાજ, સિદ્ધનાથે સૌ રાખી લાજ,
 પેશવા સરકાર પ્રસન્ન તો થયા, હાથ જોડીને ઉભા રહ્યા.
 વર્ષાસન ખાંધ્યું તો સહી, રતનદાસ લગતને અહીં,
 એ સૌ સિધ્ધેશ્વરનું કામ, દાસ તમારો કેશવરામ.

દાહુરો

ખીજું કૌતીક શું થયું, તે કહું છું નીરવાર
 પરીક્ષા લેવા લગતની, પોતે કર્યો વિચાર
 વિચાર કરી તે નીસર્યા, પોતે ફરવા બહાર
 રૂપ લઇ સાધુ તણું, ગયા લગત દરબાર
 લગત લજન કરતા હતા, ધરતા ધ્યાન અપાર
 તે સમે ત્યા જઇ કરી, અલેક જગાવી સાર
 અલેક જગાવી શું કહ્યું, પોતે તેણે ધામ
 બીક્ષા કરવા આપ્યો છું, આજે તારે ધામ
 જે માંગું હું તુજ કને, તે આપે આ વાર
 પ્રેમ કરી આપો તમે, જરા ન લાગે વાર
 લગત બોલ્યા હેતથી, માંગો જે આવાર
 જે માંગો તે આપશું, જરા ન લાગે વાર
 શાધુ બોલ્યા હેતથી, પોતે તેણીવાર
 તારી સ્ત્રી આપો મને, પ્રીતેથી આ ઠાર

ભગત તો ઘરમાં ગયા, પોતાની સ્ત્રી પાસ
 પોતે તેને શું કહ્યું, આણી મન હુલાસ
 એક શાધુ આવ્યો અહીં, બીક્ષા કરવા કાળ
 બીક્ષામાં માંગે સહી, પત્નિ તો મહારાજ
 પત્નિ બોલી પ્રીતથી, લાવી મન હુલાસ
 વચન તમારું પાળવા, જાઉં સાધુની સાથ
 શણુગાર તો સધળા સહ, સધ્ય થયા તૈયાર
 પત્ની હતી પતીવ્રતા, જરા ન લાગી વાર
 ભગત આવ્યા ભાવથી, લ્યો પત્ની મહારાજ
 બીક્ષામાં ભાવે કરી, મારી પત્નિ આજ
 શાધુ પ્રિતે બોલીઆ ભગત પત્નિ સાથ
 વચન પતીનું પાળવા, જખરી બીડી બાથ
 ભગત તો ભાવે કરી, ઉભા બેડી હાથ
 વિદાય તો પોતે કરી, અખળા તેની સાથ

આપાર્થ

શાધુ પત્નિ આવ્યા જાય, ટંદાવનની વાડી માંહે
 વાડીમાં ગયા જોડેલે, પોતે ધ્યાન ધ્યુ તેડેલે
 ધ્યાન ધ્યુ પોતે મહારાજ, અંતરધ્યાન ચલાને કાળ
 પત્નિ જીવે છે ચારે પાસ, નહીં દીક્ષા પોતે મહારાજ
 ભગત પત્નિ એકલી સહી, બેડી બેડી જુરે તહીં
 બેડી ધરે છે પોતે શોક, સાંજ સમે આવ્યા સૌ લોક
 લોકે પુછ્યુ તેને સહી, તમે કેમ બેઠાં છો અહીં
 પોતે માંડી કહી તે વાત, ચાલો તમે અમારી સાથ

સાથ મારાથી કેમ અવાય, મારા ધણીનું વચન જાય
 વચન તમારું પળ્યું સહી, આવવાને કંઈ દરકત નહીં
 ભગત પોતે જાણી રહ્યા, વંદાવનની વાડીએ ગયા
 વાડીમાં બેસી શું કરે, શંકરનું ત્યાં ધ્યાન ધરે
 ભગતે પોતે આવી કહ્યું, વચન માહારાજ પુરણ થયું
 હવે તમે ચાલોની ધેર, થઈ રહેશે લીલાલહેર
 સિધ્ધેશ્વર આગ્યાતા સહી, ભગતનું પણ જોવા અહીં
 ભગતે નીરખ્યા બોળાનાથ, ભગતને માથે મુકયો હાથ
 અવિચળ રહેશે તારું નામ, સિધ્ધ થશે તારા સૌ કામ
 એવું વચન કહીને ગયા, અંતરધ્યાન પોતે થયા

દોહરો

ભગત ઘેરથી નિકળ્યા, પોતે ફરવા કાજ
 શેવક તેના મર્વને, બોધ કરે મહારાજ
 ફરતા ફરતા તે ગય, કરામેરા છે ગામ
 ભગતને જોયા થકી, દોડ્યા લોક તમામ
 રજપૂતની એક દીકરી, કુશળબા છે નામ
 કુંવારી પોતે હતી, ખરણી નહી કોઈ દામ
 પાણી સાવી પ્રેમથી, ભગતને પીવાકાજ
 તસ્સ્યા તો પોતે હતા, રતનદાસ મહારાજ
 પાણી પીને પ્રેમથી, આપ્યો આશીર્વાદ
 રાજની રાણી થશે, તને છે મન્યવાદ
 કુંવરી બોલી પ્રેમથી, મુજ ગરીબ માં આપ
 રાજ કેમ વરશે મુને, વિપરીત બોલ્યા આપ

આશીરવાદ મારો થયો, તુજને તો આવાર,
 નક્કી રાગ પરણશે, તુને આવી આ દાર.
 હાથ જોડી ઉભી રહી, પોતે ભગતની પાસ,
 ભગિત કરવા કારણે, થાઉં તમારી દાસ.
 ભગત વચન બોલ્યા સહી, પોતે તેણી વાર,
 પરણ્યા પછીથી આવજો, તું મારે દરબાર.
 પતી સેવા કરવી આતી, કરવા ઉત્તમ કામ,
 પતીવ્રતા રહેજો સદા, રહેશે તારું નામ.

ચોપાઈ.

માંડવી તણો રાગ છે જેહ. દર્શન કરવા આવ્યો તેહ,
 સિધ્ધેશ્વરનું સુંદર ધામ, પોતે કર્યો છે ત્યાં મુકામ.
 મુકામ કર્યો ત્યાં રૂડી પેર, ધ્યાન ધરે છે આનંદ ભેર,
 એ રીતે ત્યાં બહુ દિન રહ્યા, સિધ્ધનાથ, પ્રસન્ન તો થયા.
 પ્રસન્ન થયા પોતે જોડલે, સ્વપ્નું એક થયું તેટલે.
 તારા ઘરમાં નારી સહી, સંતાન તેને થવાનું નહી,
 માટે કર તું એકજ કામ, કરામેરા રજપુતનું ગામ.
 ગરીબ રજપુતની દીકરી, કુશળબા નામે કુંવરી,
 તે કુંવરી કુંવારી સહી, પરણી તેને લાવો અહીં.
 તે શું મીડો ધર સંસાર, પુત્ર તેને થાશે નીરધાર,
 કુશળબા કુશળ સુંદરી, પતીવ્રતા નારી એ ખરી.
 રાગ રાણી બન્ને જણા, ધ્યાન ધરે સિધ્ધેશ્વર તણા,
 રતનદાસ ભગત છે જેહ, ઉપદેશક તેનો છે તેહ.
 ઉરપતનમાં પોતે સહી, રાગ રાણી આવ્યાં અહીં,

વચન તમારું સત્યજ સહી, ઓધાર કરવા આવ્યાં અહીં.
 ભગત બોલ્યા તેણે ઠામ, જાઓ તમે સિધ્ધેશ્વર ધામ,
 સિધ્ધેશ્વરનું ધરજો ધ્યાન, તે પોતે કરશે કલ્યાણ.
 અલય વચન આપ્યું તે ઠામ, કરો રાજ તમારે ધામ,
 ધામ ગયા પોતાને તહીં, શકરે પુત્ર આપ્યો છે શહી.
 પુત્ર પ્રસવ્યો રૂડી પેર, આનંદ આચ્છવ ઘેરે ઘેર,
 ભાટ ચારણુ આવ્યા ત્યાં ઘણા, શીરપાવમાં નહીં રાખી મણા.
 અનંક જણુ ઓધાર્યા સહી, કથા વારના પુરણુ થઈ,
 પુરણુ થયું પોતાનું ઠામ, વર્ણન કર્યું છે કેશવરામ.

છંદ ભુજંગી.

જુઓ માળીની વાડી તો ખુબ જાજે,
 ભલાં પુષ્પને બીલ્લિ તો ત્યાં બિરાજે.
 ભલાં પુષ્પને ત્યાં બન્યો બાગ કહેવો,
 સિદ્ધનાથમાં છે તે જોવાજ જોવો.
 વળી માળી હમેશ તો ત્યાંજ રહે છે,
 તે તો પુષ્પને બીલ્લિ સર્વેને દે છે.
 વળી મોચરો પુષ્પને ત્યાંજ શોભે,
 જોઈ ચુલાબને કેતકી મન લોભે.
 દોડી ચંપેલી તો વળી ખુબ ખાશી,
 વળી કર્યું તો લાલ પીળા પ્રકાશી.
 ભલા બાગમાં પુષ્પનાં ઝુંડ ચાવા,
 મન્યાં છોકરાં સૌ તેને પાણી પાવા.
 તેને જાગીરીમાં જમીન તોજ આપી,

તેને રેહવાને ચોરડી ત્યાંજ સ્થાપી.
 દર સોમવારે ત્યાં ખીન્ને માળા આવે,
 બલાં પુષ્પને વાડીની જાળ લાવે.
 તારી કીર્તી ગાજી છે ત્રીજોક માંહે,
 થાયે સંખને બેરીના નાદ ત્યાંહે.
 બલોં છંદ તો ખુબ બન્યો છે તે કહેવો,
 વળી શાંતીથી તે ઘણો જોવા જવો.

શીવજીની લાવણી

એક સમે શીવજી કૈલાશમે, પાસે બેઠી પાર્વતી.
 દોનો મીલકે ખાતાં કરી, ઉશમે તો હુધ લગલડી
 શીવજી બોલ્યા મેંતો સચા, તપશી હું આ દુન્યામે
 કાઈ કીશીશે મોહ ન પામુ, એશા હે મેરા ધ્યાને
 ધ્યાન લગા કર જળ મેં બેઠું, ચડે સુન્યકી સમાધી
 નીરાકાર નીરંજન પોતે, સખકે ઘટમેં હે વ્યાપી
 એક સમે તો પાર્વતીએ, બીલડી કાતો બેસ લીચા
 માહાદેવજી બેહેઠે યાંતો થઇ થઇ થઇ થઇ નાયકીઆ
 નાયકીઆથા તાંડવ નૃત્ય કા, માહાદેવજી મોહી ગયાં
 દોડયા તે તો તેની પાછળ, માહાદેવજી ભોળવાઇ ગયા
 જળ પાર્વતી બોલ્યા પોતે, મેને બીલડીકા બેસ લીચા
 તુમારા તપમે ખામી આ ગઇ, પોતે તો સરમાઇ ગયા
 એક દૈત્યને તપસ્યા કીધી, માહાદેવકી બહોત બડી
 જળ માહાદેવ પ્રસન હો ગયે, માંગ માંગતું આ ઘડી
 તળ દૈત્યને કહ્યા ઉનકું, માંચુ તુમારા એક બચન

ખચન દીયા જળ માહાદેવને, માંચું છે ભસ્મ કંકણ
 ભસ્મ કંકણ આપ્યું તેથી, નામ પડ્યું છે ભસ્માશુર
 ભસ્માશુરને એશા કીયા કે, માહાદેવ પર અજમાવું
 તેથી તેને ભસ્મ કરીને, પાર્વતીને હું લઈ આવું
 એમ કરીને દોડ્યો ભસ્માશુર, માહાદેવની પાછળ પડ્યો.
 ભસ્મ કંકણ આપ્યું તેથી, માહાદેવકું દુખ પડ્યો,
 માહાદેવ પોતે નાશીને, ભગવાનકી પાસ ગયે.
 ભગવાને જળ કેસા કીયા, માહાદેવકું છુપાય દીધે,
 દૈત્ય પોતે દોષ કરીને, ભગવાનને તો શું કહે છે.
 ભસ્મ કરી નાંખીશ હું તુજને, માહાદેવને છોડી દે,
 જળ ભગવાને કયા કીયા હે, પાર્વતીકા વેષ લીઝા.
 ભસ્માશુરકી પાસે આકર, ઉનકા મન લલચાઈ દીઝા,
 જળ પાર્વતી બોલ્યાં પોતે, મારો માહાદેવજી નૃત્ય કરે.
 એસા નૃત્ય કરો જો તુમ તો, તુમારી સંગમેં આન પડે,
 દૈત્યે પોતે કપ્તુક કીયા, તાંડવ નૃત્ય તો હુંજ કરું.
 એક હાથ કેડે મુકી, બીજો તો મસ્તકે ધરું.
 એવું કરતાં પોતે તેથી, ભસ્મ કંકણ માથે પડ્યું,
 ભસ્માશુર તો ભસ્મ થયા છે, મહાદેવ તો બહાર આવ્યા,
 પોતે ત્યાંથી રજા લઈને, પાર્વતી બેઠાં ત્યાં આવ્યા.
 ભસ્માશુરનું સર્વ વૃત્તાંત તો, પાર્વતીને સંભળાવ્યું,
 તે સાંભળતાં ખુશી થઈને માહાદેવને શીશ નમાવ્યું.
 એ રાહકા હંદ બનાકે, કેશવ કીરત કરી રહ્યા,
 સિદ્ધેશ્વર તો મજે આવી, પોતે વસ કરી ગયા.

પાંચ ઇન્દ્રિય વિષે.

રાગ ધનાશ્રી

કરીલો પ્રભુને પ્રણામ, જન સહુ કરીલો પ્રભુને પ્રણામ.
પાંચે ઇન્દ્રિય વસ કરીને, ધરતું હૃદયે ધ્યાન—જન.
નેત્ર ઇન્દ્રિય નિરખતા કારણ, દે દર્શન કેા દાન—જન.
કર્ણ ઇન્દ્રિય કથા શ્રવણ કુ, તેમાંથી લે જ્ઞાન—જન.
નાશિકાથી શ્વાસાને રોકા, ઝાળખે પિંડપ્રહમાંડ—જન.
જીવ્હા ઇન્દ્રિય રામ રટણકુ, છોડી દે અભિમાન—જન.
ચર્મ ઇન્દ્રિય ચૈતન્ય યદને, ઝાળખે ગુણ તમામ—જન.
પાંચે ઇન્દ્રિય પુરણ થઈ છે, કહે છે કેશવરામ—જન.

મનને ઉપદેશ.

પદ.

નારાયણ બજલેરે, મનતું નારાયણ બજલે,
નારાયણતું નામ નિરંતર, ખીણું સર્વે તું તજીદેરે—મન.
એજ શબ્દમાં અમર તત્વછે, મોક્ષપદ મળેછેરે—મન.
કામક્રોધને દુર કરીને તદા કાર થઈ રહેરે—મન.
મોહ માયા મમતા તજીદેતો, તરતજ દરશન દેરે—મન.
મોક્ષપદ મળવાને સાર, આ જીવન તો છેરે—મન.
અષ્ટમા સિદ્ધિ નવમા નિધિ, જટમાં તું કરી દેરે—મન.
સંત સમાગમ સૌ જન કરીલો, દુર્લભ છે આ દેહરે—મન.
કહે કેશવરામ સુણો મેરે સજનો, આખર પદ છે એહરે—મન.

ઓરપાડના દેવસ્થાનતું વર્ણન. ભાવણી.

ચાલોની જઇને દર્શન કરવા, રામચંદ્ર તો રાચે છે,
લક્ષ્મણ સીતા જનને બાણુ, ખીચમે આપ બિરાજે છે.

તળાવ લાલવું સુંદર સારું, નિર્મળ નીર પ્રકાશે છે,
 નરનારીઓ સ્નાન કરીને, અવિચળ ભક્તિ માંગે છે.
 ભાંગે ઓવારે ચરણ તમારે, શરણ થયો છું દત્તાત્રી.
 સ્વામિ જનાદન એક નાથ તો, ઘટ ઘટ વ્યાપ્યો દિનરાત્રી.
 ત્યાં ઓવારો સુંદર સારો, મિહિરનાથ બિરાજે છે.
 રૂપ મેંયા પણ પાસે રહીને, પ્રભુની ભક્તિ માંગે છે.
 મોર મુગટને કાને કુંડલ, પ્રભુ તણી છે બલિહારી,
 હાંડી જુમ્મર તખ્તાની તો, ત્યાં શોભા છે અતિ પ્યારી.
 ત્યાંથી આગળ ચાલીએ તો, શંભુ મહાદેવ આવે છે,
 ગળે રૂંઢકી માળા બિરાજે, પાર્વતી પણ સાથે છે.
 મણેશ તો ગૌરી કે નંદન, સુંદર દહેરી છાજે છે,
 પ્રથમ પુંજ મણપતિની, માંગલિકમાં આજે છે.
 રણુછોઃ રસીયો ચોકડો વસીઓ, સૌને માથે ગાજે છે.
 દિનોનાથ જો દયા કરે તો, ભવનાં દુખડાં ભાંજે છે.
 નરનારાયણ કંસ નિકંદન. આનંદ કરજો ગિરધારી,
 પંચ તત્વમાં પૂર્ણ અહમ છે, ઘટ ઘટમાં શોભા ભારી.
 પંચકુમેર પંચમુખ એનાં છે, શ્યામ સુંદર જટા ધારી,
 ગક ડમર ત્રિશૂળ બિરાજે, શંકર નામકી બલિહારી.
 લાલ કનૈયો લાલવે વસીયો, શિશ મુગટ શોભા ભારી,
 ચરણ કમલપર પદ્મ બિરાજે, ગદા ધરી છે ગિરધારી.
 જય ભિડ ભંજન સદા નિરંજન, કુમાર બાળ તે અહ્મચારી,
 તળાવડીનો કઠિો પકડી, દદ બેઠો આસન વાળી.
 કૃષ્ણ પરામાં કાશી વિશ્વનાથ, કૈલાસે બિરાજે છે,
 ગનન ગનન ધડિઆળાં વાગે, સુંદર નોખત માજે છે.
 છેલ છખીલો સુંદર બળિયો, શોભા એની ન્યારી છે,

જૈન ધર્મીના દહેરાની તો, શિખર ટોચ પણ સારી છે.
 શાંતીનાથ પ્રભુને જોવા, જૈન ધર્મી ત્યાં આવે છે,
 મોટા મોટા સંઘવી થઈને, સંઘ ઓરપાડનાં લાવે છે.
 છટ ફળીઆમાં (વહેરાઈ) માતા, અલ્પલવાની એ તો છે,
 નવરાત્રીમાં નવ દહાડા તો, થૈ થૈ કાર બની રહે છે.
 એની પાસે નાના રામજી, ઝગમગ જ્યોત મિરાજે છે,
 દર્શન પરસન થઈ રહે ત્યારે, અનહદ વાજાં વાજે છે.
 જાંબુ ફળીયું સૌથી બળીયું, સુંદર છે શોભા ભારી,
 લક્ષ્મીનારાયણ ત્યાં મિરાજે, મણિ માનકી બલિહારી.
 બેની બેની સૌંદર્ય કહે છે, સુંદર મંદિર એનું છે,
 શામળીયા મુસ્તેહ ધણો તે, મોતાળી જાતોમાં છે.
 રાધા કૃષ્ણકી કુંજ મિહારી, મુખ મોઢી કરધારી છે.
 મન મોહું છે મેતાવાડમાં, પ્રભુની છબી ધણી ન્યારી છે.
 દેશાઈ વાડમાં દિન દયાળુ, બાવાભાઈનું દહેશ છે,
 પિંડી તો શંકરની એવી, પાર્વતીનું જોડું છે.
 ત્યાંથી આગળ ચાલીએ તો નાગરવાડો આવે છે,
 લક્ષ્મીશ્વર તો જુનો કહાવે, તે સૌને મન લાવે છે.
 ઘરડો ડોશો વજ્ર કછોટો, વાળીને એ તો રહે છે,
 અનેક રૂપે રૂપ લઈને. ભકતોને દર્શન દે છે.
 કામનાથ કમળાપતિ એવા, ચરણ શરણ સૌ આવે છે.
 દર્શન કરીને પ્રસન્ન થઈને, આનંદ ઉરમન લાવે છે.
 ચોકઠા વાસી મન ઉલાસી, સૌના મનમાં રમી રહ્યા,
 કર જોડીને સનમુખ ઉભા, સૌના ઉપર કરી દયા.
 દેશવરામ સંકરનો કિંકર, બુલચુક માટે જાય છે,
 કશ્યા સાગર દિન દયાળુ, રામચંદ્ર તો રાખે છે.

રાજ્યકર્તા શહેનશાહની સ્તુતિ.

માહિની છંદ

જય જય જય થાઓ, શહેનશાહો તમારો
 જય જય જય જાઓ, શત્રુનો નાશ થાઓ
 ડમ ડમ ડમ વાગો, ઝટ ઝટ તમારા
 ઝટ ઝટ ઝટ ઝટ જાગો, શત્રુથી ચેતનારા
 ફર ફર ફર ફરકે છે, ઝાંધ જાઓ તમારી
 ઝળ ઝળ ઝળ ઝળકે, શિરનો તાજ ભારી
 નિચ નિચ નિચ રાખો, ન્યાયની ગાદી તારી.
 ચિત્ત ચિત્ત ચિત્ત રાખો, પુણ્યના કામ ભારી
 કથી કથી કથી કહે છે, કેશવરામ તારો
 રચી રચી રચી રહે છે, પ્રેમથી પૂજુ પ્યારો

કંઠહાસી

સકળ સંસાર કે ભોંગી, જપી લે નામ નિશગી.
 મનુષ્યા દેહ મન્યાં મોટો, સકળ સંસાર છે ખોટો.
 કાયા વાડી બની ખાસી, તેમાં ખેડો છે અવિનાશી.
 ઉનોસો ખોજ કરો પ્યારા, સળિસેં રેલા હેએ ન્યારા.
 ન્યારાસેં નેકી કરલેના, ઉનીસેં દિલ લગા લેના.
 દિલ લગેના જળ તેરા, મિથેઈ કાળકે દેરા.

કવીત

રાજનકી રીત ગમ, મીઠનકી પ્રીત ગમ.
 નારી પ્રતીત ગમ, જયુ જનર લાયો હે.
 પંચનદો ન્યાય ગયો, સાચકો પ્રભાવ ગયો.
 જુઠં હીસો હાયો હે, કહે કેશવરામ તુમારો.
 એસોહી કળી કાળ, જગતમે ચલ્યો આયો હે.

વર્ણાશ્રમના ધર્મવિશે.

દાહોરો

સૃષ્ટી રચવા કારણે, દ્રષ્ટી થઈ જે વાર
 બ્રહ્માજીના મુખ થકી, વેદ બનાવ્યા ચાર
 વર્ણી બ્રહ્માના અંગથી, વર્ણાશ્રમ નિરધાર
 વર્ણાશ્રમના ધર્મ શું, કહું તેનો વિસ્તાર
 બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી વૈશ્યને, શુદ્રને શું અધીકાર
 તેવું બ્યાન બનાવીને, વર્ણ બનાવી ચાર
 બ્રહ્માજીના મુખ થકી, બ્રાહ્મણ બનીઆ શાર
 બાહુતી ક્ષત્રી બન્યા, કહું છું તે નિરધાર
 બંધાથી વૈશ્યજ બન્યા, સુદ્ર પગ પાનીસાર
 જે જેના જે ધર્મ છે, તેના તે અધીકાર
 વેદ બણવા બ્રાહ્મણે, લણાવવા બહુ સાર
 સ્તોત્ર પાઠ કરવા વર્ણી, પરકર્મનો અધીકાર
 ક્ષત્રીના શું ધર્મ છે, શું શું કરવા કાળ
 ગાબ્રાહ્મણને પાળવા, સભ્યથી કરવું રાજ
 અસ્ત્ર શસ્ત્ર શિખવા વર્ણી, ધનુશ ધરીને હાથ
 શત્રુની સાંગો લડે, ખરી ક્ષત્રીની જાત
 વૈશ્યે તો વેપારના, સર્વ પ્રકારો જેદ
 જે જેને જે આવડે, કરવા તેને તેલ
 શુદ્ર વરણને સર્વને, ખેતીનો અધીકાર
 સાજનની સેવા કરી, પોશણ કરવું સાર.

પદ.

શાંતી કર શાંતી કર શાંતી કર સદા.
 બ્રાંતી હર બ્રાંતી હર બ્રાંતી સર્વદા.
 સ્થીર કર સ્થીર કર સ્થીર ચિત્તને.
 ધ્યાન ધર ધ્યાન ધર ધરી તું રીતને.

કામ કર કામ કર કર્મ કામનું.
 સ્થુળથી શુદ્ધથી અનુજ નામનું.
 અંતરે જ્યંતરે ઓળખો શદા.
 દિવ્યના ચક્ષુને જાણુસો સદા.

જનન.

નામ તો પ્રભુનું લેવું, નિશ દિન તો મારે.
 નામ લેતાં વિદ્ય હરે, સકળ સંસારે...નામ તો
 ભવ જલ હરતું તો, સર જન હારે...નામ તો
 મુઠ્ઠીમાં તે થું થું કીધું, ખોટી બાજી હારે...નામ તો
 સાચી બાજી સમજી લેજો, સુકૃત થશે ત્યારે...નામ તો
 માયા ખોટી ફનીયા માંહે, જુઠી જાણે જ્યારે...નામ તો
 પ્રાણપામન પ્રાણ થકી, રોધી લેશે ત્યારે...નામ તો
 મોક્ષ દાર જડશે ત્યારે, રહશુર આધારે...નામ તો
 ત્રક્ષ ચોર્વાશી ફેરો મીટશે, કૃપા થશે ત્યારે...નામ તો
 કેશવરામ કર જોડી કહે, ઉભો તારે દારે...નામ તો

જાવણી ઓંમકારની.

ઓંમકાર એ અમર મંત્ર છે, ઓંમકાર જે જનને વસ્યો,
 ઓંમકારથી આત્મ તત્વને, પૂરણ જ્ઞાન પ્રકાશ દસ્યો.
 પૂરણ જ્ઞાનમાં સત્તત્ત આનંદ, તેને જો જો મથી મથી,
 નાભીમાંથી અકાર નિકળ્યો, ઉકાર હૃદયે કીધો વાસ,
 મકાર શબ્દ મોર ધન્ય, ઓંમકાર તે સ્વયં પ્રકાશ.
 સ્વયં પ્રકાશે સર્વે હે છે સ્વયં પ્રકાશે સર્વે ઠામ.
 સ્વયંજી સર્વત્રિમા રહે છે, એવું કહે છે કેશવરામ

આરતી દેવીની.

જય દેવી જય દેવી, અબ્બા જય દેવી જય દેવી,
 તારી શક્તિ શીવના જેવી. અબ્બા જય દેવી જય દેવી

તું બ્રહ્મણી તું રૂદ્રીણી, સકળ જીવની દેવી,
 તું દયાળી તું કૃપાળી, શાંતિ આપે એવી...અંબા...
 વેહેરાઈ માતા તું વિખ્યાતા, ઉરપત્તનની દેવી,
 મહાકલ્પી સચ્ચત્તર વાપ્યાં, સુકલ લોકની દેવી...અંબા...
 જમસુર માંડી જીર્ણ દવાળી, તારી તો બલિહારી,
 દર્શન દેરતાં પવીત્ર થાયે, એવી તુ છે દેવી...: ...અંબા...
 માતા મારી ત્રીશુળ ધારી, ખુટાઈ ખુટની દેવી,
 હાર તોડના ગોત્રની મા, મુળની તું છે દેવીઅંબા...
 નાંદક માતા સૌ ગુણુ ગાતા, સરસ ગામની દેવી,
 સકળ જાતીમાં તારી દ્રષ્ટી, દર્શન દુર્લભ દેવી.....અંબા...
 કેશવરામજી કર પ્રહરો છે, દરેણા સાગર દેવી,
 દુષ્પીઆના નેં દરીદ્ર દાપ્યાં, એવી જીવની દેવી,
 અંબા જય દેવી જય દેવી, અંબા જય દેવી જય દેવી.

લલીત છંદ

સિધ્ધનાથરે નમ્ર થઈ હમે, પિનય ભાવથી વંદીએ તને.
 અરજી આ કરો સ્વરૂપ પ્રાર્થના, જય દય તીર્થે હે કૃપાધના.
 વિપય ભોગમાં રાખી છે રતી, નવ કદી હમે ભક્તિ તોડીધી.
 શરણ આવીને માંગીએ ક્ષમા, જય દયાનાથે હે કૃપાધના.
 જગત સૃષ્ટીમાં આતુરી અતી, નિયમ પત્તે છે બધી કૃતી.
 જીવ પ્રતે કાંઈ છે બહુ દયા, જય દયાનીથે હે કૃપાધના.
 મનુષ્યને દીધી શ્રેષ્ઠ સર્વથી, સત અસત્યના જ્ઞાનની મતી,
 દુર કરો તમે દુષ્ટ વાસના, જય દયાનીથે હે કૃપાધના.
 વીપતી કાળમાં ધૈર્ય આપશે, શીવ કૃપાકાંડે કાપશે,
 તુજ દયા વિના સર્વ છે વૃથા, જય દયાનાથે હે કૃપાધના.

આરતી માહાદેવની.

જે હરીહર જે હરીહર, ગંગાધર ગીરજાધર,
 સિર ઓમકારા, હર હર હર માહાદેવ.
 લક્ષ્મીધર ઉમીયાવર, શંકર શામળીઆ,
 હરીહર નટવર સ્વામી, એકાંતે મળીઆ...હર હર હર
 ચાંદબર ડીર્ગાબર, અંબર શિવ શ્યામે પેહેર્યા,
 હમળ નયન કેશવને, શિવને ત્રીનેણા...હર હર હર
 અંદન ચંચલ ત્રીકમને, શિવને ભસ્માંગે,
 રામે હૃદયે રાખ્યાં, ઉમીયા અર્ધાંગે...હર હર હર
 કૌસ્તુભ મણી કેશવને, શિવને કંઠમાળા,
 મોહનને મુક્તા ફળ, શિવને સર્પ કાળા...હર હર હર
 રામને રૂડાં રાજ, શિવ ખાંધે ઝોળી,
 રામને વાંદર રીંછ, શિવને ભુત ટોળી...હર હર હર
 વિષ્ણુ વસે વૈકુંઠ, શિવજી કૈલાસે,
 હરી કાળા હરી ગોરા, એક એકને ધ્યાને...હર હર હર
 કવચે અડે કેશવને, શિવને ધાંતુરો,
 વિષ્ણુને વદાલાં તુલશી, શિવને બિલીપત્ર...હર હર હર
 હરી હર એક સ્વરૂપ, અંતર નવ ધરણી,
 ભાવે ભુદરને ભજતાં, ભવશાગર તરસો...હર હર હર
 મોહનને માહાદેવ, જે ભાવે ગારી,
 હરી હરના શુચ ગાતાં, હરી ચંચલે જાશે...હર હર હર
 આરતીનો મોટો મહીમા, જે કાઈ ગારી,
 અણે શિવનંદસ્વામી, કૈલાસે જાશે...હર હર હર

સમાપ્ત.

વૈદ કેશવરામ.

૩૦૬

નીચેની દવા હમારે ત્યાંથી મળશે.

દિગ્ગાટ ચુર્ણ. બાટલી ૧ના રૂા. ૦-૪-૦

હાંત તથા મુખમંજન જીલે કાતરા પડ્યા હોય, અ
ચડ્યા હોય, મોઢું શુવાશીત કરવું હોય, મગજને શાંત
હોય, તે વાપરે બાટલી ૧ની કીંમત રૂા. ૦-૨-૦

સધીવની શીશીના રૂા. ૦-૮-૦ હીવસમાં ત્રણ વખત
ધસવાથી મટે છે. વનસ્પતીનું બનાવેલું છે અકસીર છે.

કપુરનું તેલ રૂા. ૦-૪-૦ જંતુ નાસક વસ્ત્રા, સોજા
કાનનું પાકવું તથા ચાંડાપર કામ આવે છે.

મહન કામેચર, ધાતુ પુટ્ટીની ગોળી ૩૨ ની કીંમત
રૂા. ૧-૮-૦ સવારે દુધમાં, સાંજના સાંકર ઘી સાથે પીને

મળવાનું ઠંડાણું—ઓરપાક ભટ લળીઆમાં,

માતા વેહેરાઈના મંદીરમાં.

કેશવરામ મંછારામ.

